

Impressie Noordzeedagen IJmuiden

Op 3 en 4 oktober 2019 kwamen 180 beleidsmedewerkers, onderzoekers, beheerders, gebruikers en ngo's in IJmuiden samen voor de Noordzeedagen. Thema: 'Spannende ontwikkelingen in de Noordzee - Hoe bewaren we de balans?' Om dit thema kracht bij te zetten werd het netwerkevenement gehouden op het spannende Forteiland IJmuiden.

De Noordzeedagen zijn een initiatief van Wageningen Marine Research, Deltares, Rijkswaterstaat (RWS) en het NIOZ. Vorig jaar werd het evenement op Texel georganiseerd door het NIOZ. Het thema was toen 'Denk mee over de Noordzee'. Dit jaar was Rijkswaterstaat gastheer van de Noordzee-tweedaagse. Dagvoorzitter Leo de Vrees (RWS) loodste de deelnemers vlotjes door het programma heen. "Ons programma is gericht op netwerken en het uitwisselen van kennis en ervaring. Het gaat hier om meedenken en om meedoen."

Gathering of the North Sea tribes

Katja Portegies, directeur Water en Veiligheid bij RWS, deed de aftrap: "Dit gezelschap voelt voor mij meteen als een Noordzee community. Ieder is hier vanuit zijn eigen belang en heeft zijn eigen perspectief op de werkelijkheid, maar de bereidheid om inzichten en oplossingen met elkaar te delen lijkt groot. Het is fantastisch om te zien dat we met elkaar in gesprek blijven om te zorgen dat ontwikkelingen op de Noordzee door kunnen gaan." Vervolgens gaf ze een opsomming van recentelijk Noordzeenieuws en concludeerde ze dat het thema 'hoe bewaren we de balans op de Noordzee' goed was gekozen.

Paneldiscussie Noordzeeakkoord

Leo de Vrees gaf een toelichting op het proces op weg naar het Noordzeeakkoord.

"In de kern gaat het om een set van afspraken voor de inrichting van de Noordzee voor de lange termijn met commitment van alle partijen. Afspraken over wat we willen, en hoe we met elkaar omgaan. Daarmee kunnen we dan de wettelijke plannen voor de Noordzee vaststellen. Het is niet gelukt om het Noordzeeakkoord voor de zomer af te ronden. Op dit moment wordt er nog volop aan het akkoord gewerkt."

Niet vreemd dus dat de beoogde paneldiscussie tijdens de Noordzeedagen niet over de inhoud van het akkoord ging, maar over persoonlijke ervaringen van de deelnemers aan het proces. Jan Busstra (ministerie I&W), Hans Timmer (NWEA), Floris van Hest (Stichting de Noordzee) en Maarten Drijver (VisNed) waren het unaniem eens over het belang van 'continuïteit van de Noordzeedialoog'.

Burgemeester van jouw Noordzee

Na de paneldiscussie werd oud-Olympisch kampioen zeilen Marcelien Bos-De Koning officieel voorgesteld als de nieuwe 'Burgemeester van Jouw Noordzee'. Ze zei: "Dit voelt echt als een inauguratie."

Bos-De Koning werd tijdens de Noordzeedagen rondgeleid door Theo van de Gazelle, HID van Rijkswaterstaat Zee en Delta. Wat viel de Noordzeeburgemeester het meeste op tijdens het evenement? "Op nationaal niveau is er gekozen voor windmolens op de Noordzee. Maar de

vraag die hier rondgaat is: wat nu? Wat is het effect van die grote windmolens boven en onder water?"

Tijdens de presentaties zag ik beelden van een lege Noordzeebodem. Dat is niet gezond. We hebben blijkbaar nog niet de juiste balans gevonden. Verder hoorde ik hier vandaag een mooi motto: *we're looking for a bee in the sea*. Ik vraag me af of oesters soms de bijen van de zee zijn? Als burgemeester ben ik geïnteresseerd in dat soort feitelijke informatie, want daarmee kan ik goed in gesprek gaan met het brede publiek. Kortom: informeer me!"

Keynote wind op zee

Keynote-spreker Bram du Saar, programmamanager Wind op zee bij Rijkswaterstaat, presenteerde een overzicht van het thema wind op zee: waar komen we vandaan, waar staan we nu en waar gaan we naartoe? Deze achtergrondinformatie over wind op zee vormde feitelijk de fundering van veel andere werksessies tijdens de Noordzeedagen.

Du Saar: "Zie dit overzicht vooral als een reis door de tijd langs verschillende generaties windparken. Wind op zee begon in 1996, na de derde Energienota en het actieprogramma Duurzaamheid. In die tijd werd er 25 miljoen gulden gereserveerd om windenergie op zee te exploreren, met daarbij de vraag: is het idee om windmolens te bouwen in 15 meter waterdiepte überhaupt haalbaar?"

Vervolgens heeft NoordzeeWind (Shell en Nuon) zich in 2001 ingeschreven voor een windpark bij Egmond aan Zee, in 2002 hebben ze de vergunning gekregen en in 2007 is het park geopend."

Van nieuwsgierigheid naar urgentie

Hij vervolgt: "Daarna ging het snel. Er kwam liberaal beleid, en dat heeft geleid tot heel veel verschillende soorten windparken op de Noordzee. Tenslotte zijn we nu beland in de derde ronde windparken. Die fase wordt gekenmerkt door de urgente Klimaatafspraken van Parijs. In het Energieakkoord staat dat we in 2023 16 procent duurzame energieopwekking moeten hebben gerealiseerd. Het betekent dat er naast het gerealiseerde vermogen van 1 Gigawatt (afkomstig van de eerdere windparken), nog 3,5 Gigawatt bij moet komen. Het goede nieuws is dat die nieuwe parken op dit moment worden gebouwd."

Werksessies dag 1

In de werksessie 'grote natuurlijke veranderingen op de Noordzee' spraken deelnemers over grootschalige fysische en ecologische veranderingen op de Noordzee, en wat die betekenen voor de toekomst. Het ging over draagkracht, gebaseerd op de primaire productie door fytoplankton en over robuustheid, gerelateerd aan fysische en ecologische aspecten van het ecosysteem. Maar ook over verzuring, over de zeespiegelstijging en over kustverdediging.

Een tweede werksessie ging over vergunningverlening: hoe komt een voorschrift tot stand, en wat gaat eraan vooraf? Er was ook een werksessie over het *monitoringsprogramma van de KRM*, waarbij deelnemers een update kregen over eutrofiëring, zwerfvuil en onderwatergeluid. Tenslotte was er een interactieve doe-sessie waarbij deelnemers aan de hand van stellingen keuzes moesten maken ('*Ren je rot*'). Illustratief voorbeeld

van een stelling: 'een vliegveld in zee is een goed idee.'

Werksessies dag 2

Tijdens de tweede dag van het Noordzee-evenement spraken deelnemers met elkaar over het thema 'nationaal-internationaal en de uitdagende zoektocht naar afgestemde ecologische drempelwaarden voor Noordzeebeleid'. Een andere werksessie ging over de natuur en was bedoeld om inzicht te geven in de status van beschermde gebieden en autonome ontwikkelingen. Daartoe was er een speciale interactieve ontwerpessie voor Natura2000 en windparkgebieden georganiseerd.

Een derde werksessie ging over visserij en de toekomst van de kottersector, waarvoor er een toekomstvisie in ontwikkeling is. Centrale vraag aan de deelnemers van deze sessie: wat kan jouw bijdrage zijn aan een gezonde toekomst voor de kottervisserij en visserijgemeenschappen? Er was ook een sessie over het thema 'vooruitkijken naar 2030 en 2050'. Deelnemers van de Noordzeedagen bogen zich daar over grote veranderingen. Hoe ziet het ecosysteem van de Noordzee er in de toekomst uit op basis van de plannen van nu?

CoP Multi Use

Een bijzondere werksessie werd georganiseerd door de Community of Practice Multi Use, die de Noordzeedagen min of meer gebruikte voor een soort mini-symposium. Er was aandacht voor de contouren van een stappenplan voor een vergunningaanvraag bij windparken. Het gesprek ging ook over de mogelijkheden die de Europese fondsen (EFMZV) bieden voor aquacultuur en innovatieve visserij. En ten slotte openden de medewerkers van het project Winwind de dialoog over de mogelijkheden en onmogelijkheden van passieve kreeften- en krabbervisserij in windparken.

Ten slotte was er tijdens de Noordzeedagen een werksessie met de

titel 'Noordzee-info à la carte: hoe maken we een keuze?' De sessie was bedoeld ter voorbereiding van de update van de 'Staat van de Noordzee'. De organisatoren hadden een prangende vraag: welke informatiebehoefte is er? Deelnemers konden dus aangeven welke informatie ze straks graag op de kaart zouden willen zien.

Projectenpitch

Maar liefst 20 deelnemers hadden de moeite genomen om een poster te maken over hun lopende of toekomstige (onderzoeks)project. Die werden stuk voor stuk gepitcht. Omdat de organisatie er een wedstrijd van had gemaakt, waren er ook twee gelukkige winnaars: Annemiek Hermans (Witteveen + Bos) won de eerste prijs met haar poster *Elektromagnetische velden en Elasmobranchen*. Het gaat over de effecten van elektromagnetische velden van windmolens op haaien en roggen. De poster *Cycling for the Awareness of a Sustainable Planet* van Machteld Rijkeboer (RWS) werd beoordeeld als de meest creatieve inzending. Ze won de tweede prijs. In het kort: Rijkeboer fietst in 2020 langs de Noordzeelanden om daar plastic afval te verzamelen. Terug in Nederland onderzoekt ze in het laboratorium welk type aangroei er op het plastic zit. Met die informatie kan de herkomst van het plastic worden achterhaald, voorspelt ze.

Afsluiting

Het tweedaagse netwerkevenement werd op creatieve wijze afgesloten met een muzikaal intermezzo met de titel *The sound of the North Sea*. De componist gebruikte Noordzeedata over de kabeljauw en de watertemperatuur om dit bijzondere muziekstuk te maken. Tot slot was er een theaterproductie van De Balts, die dieren van de zee imiteerden en hun gedrag beschreven in een creatieve, multimedia performance. Dit alles om de deelnemers geïnspireerd en verrijkt te laten vertrekken.~

SAVE THE DATE

Op 1 en 2 oktober 2020 organiseert Deltares de Noordzeedagen. Het evenement vindt dan voor de 24^e keer plaats.